

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Mgr. Filipem Skřivanem ve věci

žalobce: **Softfair s.r.o.**
sídlem Potocká 58/7, Brno
zastoupen JUDr. Emilem Fleglem, advokátem
sídlem K Chaloupkám 3170/2, Praha 6

proti
žalované: **Krajský úřad kraje Vysočina**
sídlem Žižkova 57, Jihlava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 8. 2022, č. j. KUJI 71116/2022, sp. zn. ODSH 1243/2021 Ves,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Městský úřad Velké Meziříčí (dále jen „městský úřad“) rozhodnutím ze dne 7. 9. 2021, č. j. DOP/59256/2021-hamac/5965/2021, uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku provozovatele vozidla dle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). Přestupku se žalobce dopustil tím, že nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla silničního provozu, neboť neznámý řidič jím provozovaného vozidla Mercedes-Benz r. z. X dne 14. 5. 2021 v 18:57 hod. na dálnici D1 na km 118,65 – 134,06 ve směru na Brno překročil nejvyšší dovolenou rychlost stanovenou přechodnou úpravou provozu na pozemních komunikacích na 80 km/h tím, že jel průměrnou rychlostí 109 km/h. Za spáchání přestupku uložil městský úřad žalobci pokutu ve výši 1 500 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Odvolání žalobce žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl a rozhodnutí městského úřadu potvrdil.

II. Obsah žaloby

2. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce včasnou žalobu. Namítá nezákonnost zahájení řízení s provozovatelem vozidla. Žalobce městskému úřadu sdělil osobu řidiče; samotný fakt, že ten na výzvu k podání vysvětlení nereagoval, nemohl vést k zahájení řízení s provozovatelem vozidla. Pokud osoba nereaguje na předvolání k podání vysvětlení, správní orgán musí učinit další smysluplný úkon směřující ke zjištění pachatele (žalobce odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2020, č. j. 9 As 311/2018 – 27). Žádný takový další úkon městský úřad neučinil.
3. Správní orgány dle žalobce neprokázaly přítomnost přechodné úpravy provozu na pozemních komunikacích, tedy dopravní značky, která by v daném úseku omezovala rychlost jízdy na 80 km/h. Nejvyšší povolenou rychlost na dálnici, která je stanovena na 130 km/h, přitom řidič nepřekročil. Tvrzení správních orgánů má povahu pouhé ničím neprokázané deklarace.
4. Správní orgány dále neprokázaly, že přístroj pro měření úsekové rychlosti „*pracoval v automatizovaném režimu bez obsluhy*“ a byl používán „*při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích*“. To jsou přitom předpoklady odpovědnosti provozovatele vozidla. Není ani jasné, o jaký konkrétní přístroj se mělo jednat a jaký subjekt měření rychlosti prováděl. Žalobce proto navrhuje, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhl žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

IV. Posouzení věci krajským soudem

6. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.). Za splnění podmínek § 51 s. ř. s. rozhodl soud bez jednání.
7. Žaloba **není** důvodná.
8. Co se týče první námitky, žalobce v návaznosti na výzvu dle § 125h zákona o silničním provozu městskému úřadu sdělil, že vozidlo řídil K. T., nar. X. Z veřejných rejstříků

vyplývá, že K. T. byl toho času jediným jednatelem žalobce. Městský úřad zaslal dne 28. 7. 2021 K. T. předvolání k podání vysvětlení (doručeno do datové schránky téhož dne), avšak ten na toto předvolání nereagoval, a ke správnímu orgánu se bez omluvy nedostavil. Městský úřad poté věc odložil a zahájil řízení o přestupku provozovatele vozidla.

9. Podle § 125f odst. 5 písm. a) zákona o provozu na pozemních komunikacích obecní úřad obce s rozšířenou působností přestupek provozovatele vozidla projedná, *pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, jehož znaky porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje, a nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě.*
10. Zákon vychází ze zásady subsidiarity odpovědnosti za přestupek provozovatele vozidla vůči odpovědnosti za přestupek řidiče (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2014, č. j. 1 As 131/2014 – 45). Dříve než správní orgány vyvodí odpovědnost provozovatele vozidla, musí vyvinout reálnou snahu směrem ke zjištění totožnosti jeho řidiče.
11. Obecně platí, že by bylo zjevně proti smyslu právní úpravy vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro jeho zjištění potřebné indicie a označení řidiče provozovatelem vozidla nevede, resp. zjevně nemůže vést k nalezení skutečného pachatele, např. označenému řidiči se nedaří doručovat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 – 46).
12. V případě, že provozovatel vozidla správnímu orgánu poskytne dostatečné množství identifikačních údajů ohledně osoby, která dle provozovatele v době spáchání přestupku vozidlo řídila, musí správní orgán zásadně podniknout nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku dle skutkových okolností věci. Samotným označením řidiče ze strany provozovatele vozidla nejsou naplněny předpoklady pro zahájení řízení o přestupku proti tomuto řidiči. Je proto zásadně nezbytné tuto osobu předvolat k podání vysvětlení, v rámci kterého by mohla být blíže objasněna totožnost řidiče (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2019, č. j. 8 As 243/2017 – 36, nebo ze dne 10. 8. 2021, č. j. 6 As 300/2020 – 45).
13. Pokud správní orgán sděleného řidiče vyzve k podání vysvětlení, je třeba zohlednit další skutkové okolnosti, aby bylo možné uzavřít, zda byla činnost ze strany správního orgánu dostatečná a představovala tak provedení nezbytných úkonů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2019, č. j. 2 As 346/2018 – 22).
14. Pakliže nejsou dány žádné specifické skutkové okolnosti (tj. dojde k označení tuzemské osoby, u níž neplyne žádný vztah k provozovateli vozidla, ani o ní nic zvláštního nevyšlo najevo, a ani provozovatel nic nedoložil ani netvrdil), Nejvyšší správní soud správním orgánům situaci příliš neusnadňuje. Část judikatury stojí na tom, že sama o sobě jedna obtíž s kontaktováním řidiče nestačí pro obrácení pozornosti na provozovatele (např. rozsudky ze dne 26. 5. 2020, č. j. 10 As 315/2018 – 32, nebo ze dne 13. 4. 2023, č. j. 10 As 304/2022 – 35). Pro jiný senát je naopak jedno obeslání osoby označené za řidiče, na které se správnímu orgánu nedostane odpovědi, v tomto směru dostatečné (rozsudek ze dne 27. 4. 2022, č. j. 7 As 185/2020 – 37).
15. Pokud však existují určité specifické skutkové okolnosti, je judikatura značně kazuistická, nicméně její závěry jsou jasnější. Např. v rozsudku ze dne 19. 11. 2021, č. j. 8 As 222/2019 –

61, Nejvyšší správní soud zobecnil tři typové situace hodnocení nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku dle skutkových okolností daných věcí.

16. V prvním případě se jedná o situace, v nichž provozovatel vozidla nejenže identifikoval označeného řidiče, ale nadto také věrohodně doložil, že řidičem byla právě tato konkrétní osoba (písemnou nájemní smlouvou, případně kupní smlouvou, včetně potvrzení o převzetí vozidla). Jedno předvolání k podání vysvětlení, na které označený řidič nereaguje, v těchto případech není dostačující. Správní orgány měly např. kontaktovat označeného řidiče znovu, využít institutu předvolání či pořádkové pokuty, případně s přihlédnutím k dostupným důkazům rovnou zahájit řízení o podezření ze spáchání přestupku s daným řidičem (rozsudky ze dne 29. 6. 2021, č. j. 4 As 329/2019 – 32, ze dne 25. 3. 2020, č. j. 9 As 311/2018 – 27, a ze dne 13. 1. 2020, č. j. 9 As 260/2018 – 21).
17. Pokud takové důkazy k dispozici nejsou, jediné předvolání k podání vysvětlení označenému řidiči není dostačující např. tehdy, pokud byl řidič označen jako jednatel společnosti (odlišné od provozovatele vozidla) a uvedena adresa této společnosti, ale správní orgán se na ni nepokusil doručit (rozsudek ze dne 18. 5. 2016, č. j. 3 As 204/2015 – 22), případně předvolání bylo doručeno fikcí, aniž by správní orgán provedl lustraci řidiče v centrální evidenci obyvatel (rozsudek ze dne 9. 10. 2019, č. j. 2 As 346/2018 – 22).
18. Ve třetím okruhu věcí bylo jediné předvolání k podání vysvětlení dostatečným. Jedná se o situace nekontaktních zahraničních řidičů (rozsudky ze dne 17. 2. 2016, č. j. 1 As 237/2015 – 31, a ze dne 5. 6. 2020, č. j. 4 As 450/2019 – 36), obchodní společností coby provozovatelkou byla označena jednatelka této společnosti (rozsudek ze dne 19. 5. 2021, č. j. 6 As 49/2021 – 20), případně označený řidič odepřel podání vysvětlení (rozsudek ze dne 23. 3. 2016, č. j. 6 As 128/2015 – 32).
19. Zároveň je třeba zohlednit, pokud je z okolností věci patrná obstrukční povaha označení řidiče. Je totiž třeba *„rozlišovat mezi skutečným splněním povinnosti označit řidiče vozidla, jímž byl spáchán přestupek, a obstrukčními postupy, které jako akt zneužití práva nelze aprobovat a jež (po ověření a zdůvodnění, že jde právě o takový případ) překážku pro uložení správního deliktu provozovateli vozidla podle § 125f zákona o silničním provozu nevytvářejí“*. Projednání přestupku provozovatele vozidla *„musí předcházet reálná snaha správního orgánu o ztotožnění osoby podezřelé z přestupku, má-li k tomu správní orgán nezbytné indicie. Nicméně tato „pátrací“ povinnost neplatí (respektive je oslabena) tam, kde se ukáže, že krok provozovatele, spočívající v označení osoby údajného řidiče, je pouhou procesní obstrukcí bez reálného obsahu. V tomto směru jsou přitom velmi významným ukazatelem zkušenosti správních orgánů z jejich správní činnosti s postupem konkrétního provozovatele vozidla, popřípadě jím zvoleného zmocněnce v jiných řízeních, přičemž samozřejmě musí být zvážena jejich relevance s ohledem na konkrétní průběh řízení v té které věci.“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 5. 2017, č. j. 3 As 61/2016 – 44).
20. Nynější věc zcela odpovídá situaci z třetího okruhu případů, kterou řešil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 19. 5. 2021, č. j. 6 As 49/2021 – 20. Také v nynější věci žalobce označil jako řidiče svého jediného jednatele, který na výzvu k podání vysvětlení ze strany městského úřadu nijak nereagoval, třebaže mu byla tato výzva doručena do datové schránky.
21. Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku uvedl, že *„vztah označené řidičky vůči provozovatelce vozidla je tudíž kvalitativně zásadně odlišný oproti vztahům označených řidičů a provozovatelů*

vozidel ve výše citované judikatuře – obchodní korporace jako právnická osoba pochopitelně být řidičem nemůže a její vozidla v souvislosti s předmětem jejího podnikání při pravidelném chodu věcí užívají (a tedy i řídí) především její zaměstnanci nebo osoby zastávající funkci statutárního orgánu... Je nutné rovněž zohlednit, že označená řidička jako jednatelka žalobkyně měla pod kontrolou veškerou komunikaci se správními orgány, což potvrzují i podání žalobkyně vůči nim. Věděla proto o všech okolnostech postupu správních orgánů od samého začátku. Za takové situace a se zohledněním toho, že jednatelka žalobkyně nijak nereagovala na výzvu k podání vysvětlení (ať už jako fyzická osoba nebo prostřednictvím datové schránky žalobkyně), i když výzvu prokazatelně převzala, lze podle Nejvyššího správního soudu konstatovat, že kroky městského úřadu v podobě zaslání jedné výzvy byly pro splnění podmínky „nezbytných kroků“ ve smyslu § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu dostatečné. Jednání žalobkyně a její (jediné) jednatelky spočívající v označení jednatelky za řidičku, která se bez omluvy nedostavila k podání vysvětlení, přičemž následně žalobkyně coby provozovatelka vozidla napadla postup správních orgánů ohledně zjištění skutečného pachatele přestupku, je tudíž v současné kauze možné označit za obstrukční.“ Pokud v nynějším případě žalobce a jeho jediný jednatel postupovali stejným způsobem, jedná se tedy dle Nejvyššího správního soudu o obstrukční jednání a jedna výzva k podání vysvětlení, na kterou městský úřad neobdržel žádnou reakci, je z hlediska nezbytných kroků ke zjištění řidiče dostačující. Namítané nezákonnosti zahájení řízení o přestupku provozovatele vozidla se proto městský úřad nedopustil.

22. Ohledně přechodné úpravy provozu na pozemních komunikacích správní orgány vycházely z toho, že dle oznámení Policie České republiky ze dne 20. 5. 2021 je v daném úseku dálnice D1 upravena dopravním značením B20a nejvyšší dovolená rychlost na 80 km/h. Rovněž dle jedné z fotografií coby výstupu z měřicího zařízení je v daném místě maximální dovolená rychlost 80 km/h (na ostatních dvou fotografiích se údaje o rychlosti nenacházejí). Tyto listiny jsou součástí správního spisu městského úřadu. Žalobce po celou dobu správního řízení k přechodné úpravě nic nenamítal.
23. Krajský soud vychází z judikatury, podle níž pokud správní orgány ve správním řízení opatří takové důkazy, které s ohledem na povahu věci vedou s dostatečnou přesvědčivostí k závěru, že se obviněný dopustil příslušného přestupku, a obviněný nerozporuje určitou skutečnost zjištěnou z dosud provedeného dokazování a nevyvolá tak o ní pochybnosti, není povinností správního orgánu tuto skutečnost „preventivně“ prokazovat i dalšími důkazními prostředky. V takovém případě pro prokázání přechodné úpravy omezující oproti obecné úpravě nejvyšší dovolenou rychlost postačí, že existence přechodné úpravy vyplývá z úředního záznamu v podobě oznámení o přestupku ze strany policie v kombinaci se záznamem z použitého rychloměru (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2016, č. j. 7 As 129/2016 – 35). Rovněž v rozsudku ze dne 21. 1. 2022, č. j. 5 As 26/2021 – 26, Nejvyšší správní soud potvrdil, že obecně není třeba, aby ve správním spise byl obsažen přímý důkaz o existenci dopravní značky na konkrétním místě v konkrétní čas; postačí, pokud její existence vyplývá z vícera nepřímých důkazů (indicií). Indiciemi o omezení nejvyšší povolené rychlosti přitom byly i v tomto případě stejné podklady.
24. A i v nynější věci se jedná o srovnatelnou situaci a ve správním spise jsou založeny totožné podklady. Žalobce byl kromě tvrzení, že městský úřad měl zahájit řízení o přestupku s řidičem vozidla, po celé správní řízení pasivní. Ani v žalobě věcně k přechodné úpravě nic konkrétního nenamítá, dokonce ani netvrdí, že se v době spáchání přestupku v daném úseku

dálnice přechodná úprava omezující rychlost na 80 km/h nenacházela. Žalobní námitky se nesou výhradně v rovině nepřezkoumatelnosti správních rozhodnutí a jako takové nejsou důvodné.

25. K poslední námitce lze uvést, že z judikatury vyplývá, že při rozlišování mezi automatizovanými a manuálně obsluhovanými technickými prostředky je podstatné pouze to, zda je rychloměr schopen fungovat samostatně, tedy automaticky zaznamenávat a vyhodnocovat rychlost všech projíždějících vozidel, nebo zda je k výběru a měření rychlosti toho kterého konkrétního vozidla nutná součinnost lidské obsluhy (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 4. 2017, č. j. 7 As 282/2016 – 38, nebo ze dne 17. 6. 2020, č. j. 1 As 106/2020 – 64).
26. Správní spis v nynější věci obsahuje podklady, z nichž vyplývá, že bylo měřeno automatizovaným technickým prostředkem bez obsluhy. V oznámení o podezření ze spáchání přestupku ze dne 20. 5. 2021 je výslovně uvedeno, že přestupek byl zjištěn automatizovaným technickým prostředkem používaným bez obsluhy a měření rychlosti bylo provedeno silničním rychloměrem Unicam VELOCITY4. Součástí spisu je ověřovací list, který prokazuje, že použitý rychloměr byl v daném místě dálnice D1 v úseku 118,95 – 134,06 km (oboustranně) vyzkoušen, ověřen a certifikován, a tudíž byl plně způsobilý k měření rychlosti. To je pro prokázání skutečnosti, že bylo měřeno automatizovaným technickým prostředkem bez obsluhy, dostačující. Již v rozhodnutí městského úřadu je uvedeno, že se jednalo o měřicí zařízení bez obsluhy, v napadeném rozhodnutí žalovaný výslovně uvádí, že se jednalo o automatizovaný technický prostředek bez obsluhy. Správní orgány nemají povinnost tyto závěry nijak blíže rozvádět, pakliže mají oporu ve spisu a žalobce v tomto ohledu žádné námitky neuplatnil (srov. též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2018, č. j. 4 As 114/2018 – 49, nebo ze dne 9. 12. 2021, č. j. 3 As 84/2020 – 35).
27. Obdobné platí i ve vztahu k tomu, že zařízení bylo používáno při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích. Pokud byla rychlost měřena policií v úseku, kde byla z důvodu probíhající modernizace dálnice D1 omezena nejvyšší dovolená rychlost na 80 km/h, splnění této podmínky dle krajského soudu vyplývá z povahy věci a bylo by nadbytečné, aby se správní orgány uvedené otázky z vlastní iniciativy věnovaly v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Ani v tomto směru žalobce v průběhu správního řízení vůbec nic netvrdil.

V. Závěr a náklady řízení

28. Ze shora uvedených důvodů krajský soud žalobu zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 60 s. ř. s. Neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen,

který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 21. června 2023

Mgr. Filip Skřivan, v. r.
samosoudce